

1. Indledning

Den 13. september 2024 har et flertal i Esbjerg byråd bestående af partierne Venstre (V), Socialdemokraterne (A), Socialistisk Folkeparti (F) og Radikale Venstre (B) indgået en budgetaftale om Esbjerg Kommunes budget for 2025.

Budgetaftalen udstikker de økonomiske og indholdsmæssige rammer for budget 2025 og overslagsårene 2026-28.

Med budgetaftalen overholder Esbjerg Kommune den vejledende serviceramme. Kommunens serviceramme er på 6.334 mio. kr. mens de budgetterede driftsudgifter udgør 6.289 mio. kr. i 2025, og ligger dermed 45 mio. kr. under det vejledende niveau. Kommunens bruttoanlægsramme er på 400 mio. kr., og den overholdes ved et samlet forbrug på bruttoanlæg med 390 mio. kr.

Overskriften for dette års budgetaftale er "Økonomisk ansvarligt budget med plads til investering i velfærd".

Udgangspunktet for årets politiske forhandlinger er Budgetforslag 2025- 28, som blev 1. behandlet i byrådet den 2. september. Budgetforslaget bygger på det budget, der blev vedtaget sidste år.

Det har været forligspartiernes afsæt at løse udfordringen med en økonomisk ubalance på 120 mio. kr. årligt og derved skabe balance i økonomien såvel generelt som specifikt på voksensocialområdet, hvor budgettet er særlig udfordret. Det er samtidig forligspartiernes ønske at sikre et råderum til at investere i både anlæg og nye driftsaktiviteter og fastholde projekter, som ellers vil falde bort.

I forhandlingerne er mange mulige løsninger blevet drøftet, og budgetaftalen indeholder derfor en palette af forskellige handlinger for at få enderne til at nå sammen. Aftalen indeholder følgende hovedpunkter, som uddybes i løbet af forligsteksten:

- Fastholdelse af en række aktiviteter, som ellers ville falde bort.
- Prioritering af velfærdsområder, primært voksen-området.
- Anlægsinvesteringer, primært på skolerne
- Tilskud til eksterne ansøgninger.
- En skattestigning på 0,3%-point med et provenu på ca. 72 mio. kr. pr. år, dog reduceret med skråskatteloft og en forventet sanktion fra staten.
- Besparelser fra sparekataloget for -34,6 mio. kr. pr. år ved fuld virkning.
- Aftale om en årlig omprioritering på driften på 0,5% årligt, dog startende med 0,25% i 2025. Det svarer til -14,4 mio. kr. i 2025 og yderligere -28,9 mio. kr. årligt fra 2026.
- Få tiltag på de enkelte driftsområder

På kommunens hjemmeside kan man læse nærmere om de forskellige emner i budgettet.

[Kommunens budget \(esbjerg.dk\)](https://www.esbjerg.dk/kommunens-budget)

Her findes også diverse oversigter over de politiske ændringsforslag, budgetaftale og anlægsinvesteringer m.v.

De generelle bemærkninger giver, sammen med de efterfølgende økonomiske oversigter, en status på kommunens økonomiske situation samt et overordnet indblik i budget 2025 og overslagsårene 2026-28.

De generelle bemærkninger indledes i afsnit 2 med en økonomisk status, desuden beskrives overordnet kommunens udgifter og indtægter vedrørende henholdsvis drift, anlæg og finansiering.

Forudsætninger for budgetlægningen, i form af økonomiaftalen for 2025 mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening samt andre forudsætninger, fremgår af afsnit 3.

2. Økonomiske nøgletal

Det vedtagne budget for 2025-28 genererer samlet set følgende økonomiske nøgletal:

Tabel 1: Økonomiske nøgletal

	<i>mio. kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Strukturel balance vedr. ordinær drift					
(mål = -226 mio.kr.) (+ = underskud)		-208	-264	-238	-219
Strukturel balance inkl. anlæg					
(mål = -56 mio. kr.) (+ = underskud)		-109	75	-92	-119
Kassebeholdning, ultimo					
(mål = positiv) (+ = positiv)		249	101	106	134

Med budgetaftalen for 2025 har forligspartierne fastholdt, at der skal styres efter en række måltal for den kommende budgetperiode.

Forligspartierne har fokus på at sikre en langsigtet balance i budgetterne med overholdelse af den økonomiske politik med et fornuftigt driftsoverskud og anlægsniveau, og en kassebeholdning der er positiv i år 2028.

Det betyder, at der styres efter et driftsoverskud på minimum 226 mio. kr. om året. Den strukturelle balance vedrørende ordinær drift er udtryk for, om der er over- eller underskud på den ordinære drift - det vil sige om skatteindtægter og generelle tilskud kan finansiere kommunens driftsudgifter. Af tabel 1

fremgår det at i hele budgetperioden er et strukturelt overskud. I 2025 er overskuddet på 208 mio. kr. som er ca. 18 mio. kr. lavere end måltallet. I overslagsårene 2026 og 2027 er der derimod et strukturelt overskud, der er større end måltallet, mens der i 2028 er et overskud på 219 mio. svarende til 6 mio. kr. under måltallet.

Byrådet har i den økonomiske politik fastsat en målsætning om et skattefinansieret anlægsniveau på 170 mio. kr. I dette mål indgår et mål om strategisk arealudvikling med jordkøb for 40 mio. kr. Det er tilsvarende forudsat, at den strategiske arealudvikling giver merindtægter på 40 mio. kr. ved salg af jord.

Det indgår som et måltal i den økonomiske politik, at der skal være et overskud på det skattefinansierede resultat på 56 mio. kr. (strukturel balance inkl. anlæg). Overskuddet skal være tilstrækkeligt stort til at finansiere nettoafdrag på den skattefinansierede gæld på ca. 56 mio. kr./år over budgetperioden. I 2025 budgetteres der med et overskud på 109 mio. kr. på den strukturelle balance inkl. anlæg. I 2026 er underskuddet 75 mio. kr., hvilket skyldes et stort anlægsprogram.

Måltallene for kommunens kassebeholdning (ultimo året) skal være positiv. I hele budgetperioden er kassebeholdningen positiv, og ultimo 2028 er kassebeholdningen 134 mio. kr.

Kommunens gennemsnitlige kassebeholdning, dvs. kommunes likviditet efter kassekreditreglen opgjort som et gennemsnit over de seneste 12 måneder skal ifølge kommunes måltal ligge højere end 400 mio. kr. Med budgetaftalen er den gennemsnitlige kassebeholdning i 2025 700 mio. kr. I 2028 forventes den gennemsnitlige kassebeholdning at være 560 mio. kr., og ligger dermed over måltallet på 400 mio. kr.

I nedenstående tabel findes hovedtallene via en oversigt over den strukturelle balance. De enkelte punkter uddybes efterfølgende.

Strukturel balance budget 2025-28	
Positive tal angiver udgifter	Budget
Negative tal(-) angiver indtægter	2025
SKATTEFINANSIERET	
Indtægter	
Tilskud og udligning	-2.471,0
Skatter	-6.864,0
Indtægter i alt	-9.335,0
Driftsudgifter	
Serviceudgifter (Serviceramme)	6.289,0
Overførselsudgifter	2.250,0
Medfinansiering af sundhedsvæsen	588,0
I alt	9.128,0
Pris- og lønstigning	
Nettorenter	-0,0
Driftsudgifter i alt	9.128,0
Strukturel balance, ordinær drift (+ = underskud)	-207,0
Skattefinansieret anlæg	
Anlægsudgifter, skattefinansieret	209,0
Kommunal grundkapital, ældreboliger	0,0
I alt	209,0
Jordforsyning	
Salg af jord	-263,0
Køb af jord og byggemodningsarbejder	152,0
I alt	-111,0
Pris- og lønstigning	
Skattefinansieret anlæg, i alt	98,0
<i>Heraf bruttoanlægsramme</i>	<i>390,0</i>
Strukturel balance, (+ = underskud)	-109,0
FORBRUGERFINANSIERET	
Drift (indtægter - udgifter)	-23,0
Anlæg (indtægter - udgifter)	0,0
Pris- og lønstigning	
Forbrugerfinansieret i alt	-23,0
Ældreboliger - forbrugerfinansiering	
Drift (indtægter - udgifter)	-47,0
Ydelse på lån / forbrug af henlæggelser	47,0
Låneoptagelse	-4,0
Anlæg ældreboliger	6,0
Pris- og lønstigning	
Ældreboliger i alt	1,0
Resultat af det forbrugerfinansierede område	-22,0
Finansiering	
Finansforskydninger	17,0
Låneoptagelse	5,0
Afdrag på lån	103,0
Finansielle tilskud (8.32)	23,0
Reserveret 8.32.27 Oplevelsespulje	0,0
Finansiering i alt	149,0
Kasseforbrug	18,0
Primo beholdning	266,0
Kasseforbrug jf. ovenfor	-18,0
Ultimo beholdning	248,0

2.1 Kommunens driftsudgifter

Driftsudgifterne budgetteres efter reglerne om rammestyring for henholdsvis rammebelagte områder og ikke-rammebelagte områder.

Esbjerg Kommunes samlede skattefinansierede driftsudgifter udgør netto 9.128 mio. kr. i 2025. Heraf anvendes 6.289 mio. kr. inden for de rammebelagte områder og 2.839 mio. kr. inden for de ikke-rammebelagte områder jf. tabel 2.

Tabel 2: Oversigt over driftsudgifter, netto

Driftsudgifter i 2025, netto	Rammebelagte	Ikke-rammebelagte	Hvile i sig selv
<i>i mio. kr.</i>	se afsnit 2.1.1	se afsnit 2.1.2	se afsnit 2.1.3
Økonomiudvalget	1.182,5	5,2	0,6
Plan & Byudviklingsudvalget	261,9	0,0	0,0
Klima & Miljøudvalget	67,9	0,0	-23,7
Social & Arbejdsmarkedsudvalget	1.184,4	2.244,1	0,0
Børn & Skoleudvalget	1.880,5	8,6	0,0
Kultur & Fritidsudvalget	231,5	1,6	0,0
Sundhed & Omsorgsudvalget	1.480,3	579,7	-48,5
I alt	6.289,1	2.839,2	-71,6

2.1.1 Rammebelagte områder, fx dagpasning, skoler og ældre

På de rammebelagte driftsområder budgetteres i henhold til reglerne for rammestyring. Det vil sige, at budgetterne alene kan justeres som følge af nye love byrådsbeslutninger og befolkningsudvikling. Budgettet er således udtryk for det serviceniveau som politikerne har fastlagt for Esbjerg Kommune.

Rammebelagte områder omfatter de store serviceområder som fx dagpasning, skoler, ældre, handicappede, veje, børn og unge samt administration. De rammebelagte driftsområder svarer til de serviceudgifter, der er omfattet af ministeriets definition af servicerammen.

Der udmøntes besparelser på driften for samlet 121 mio. kr. samt omprioriteringer på driften for samlet 144 mio. kr. over budgetperioden. I budgettet afsættes ca. 254 mio. kr. til nye forslag og fastholdelsesforslag.

2.1.2 Ikke-rammebelagte områder, fx overførsler til personer

Ikke-rammebelagte områder budgetteres i forhold til efterspørgsel og aktuelt behov. De ikke-rammebelagte områder udgøres primært af

førtidspension, kontanthjælp, sygedagpenge og boligydelse/-sikring.

2.1.3 Hvile i sig selv. Forbrugerfinansierede områder

Det forbrugerfinansierede område omfatter affaldsbehandling. Affaldsområdet budgetteres ud fra princippet om, at udgifter og indtægter over tid skal udligne hinanden. Området skal altså hvile i sig selv, idet indtægterne stammer fra forbrugerpriser, som beregnes på baggrund af udgifterne til både drift og anlæg på området.

Den kommunale boligforsyning under Sundhed & Omsorgsudvalget betragtes som et forbrugerfinansieret område, der ligeledes skal hvile i sig selv, når der tages hensyn til renter og afdrag under politikområde Finansiering.

2.2 Anlæg

Byrådet har i den økonomiske politik fastsat en målsætning om et skattefinansieret anlægsniveau på 170 mio. kr. og et mål om strategisk arealudvikling med jordkøb for 40 mio. kr. Der er tilsvarende budgetteret med, at den strategiske arealudvikling giver merindtægter på 40 mio. kr. ved salg af jord. Måltallet for det samlede skattefinansierede anlægsniveau er herefter 170 mio. kr. årligt.

I budgetforslaget til 1. behandling var der afsat gennemsnitligt 358 mio. kr. til bruttoanlæg, og rammerne for nye investeringer har derfor været begrænsede.

Ved budgetlægningen har der været fokus på skoleområdet, hvor en ny masterplan beskriver behov for i 484 mio. kr. over de næste 10 år. Der er afsat i alt 105 mio. kr. til implementering af masterplanen i perioden 2025-28. I årene derefter er der afsat 45 mio. kr. i den otteårige investeringsoversigt. De enkelte indsatser prioriteres af Børn & Skoleudvalget med konkrete bevillinger, som godkendes af byrådet.

I budgetperioden 2025-2028 er der samlede skattefinansierede anlægsudgifter med 685 mio. kr. eller gennemsnitligt årligt 171 mio. kr., hvilket er i overensstemmelse med måltallet herfor.

Måltallet kan dog kun efterleves, som følge af større salg af kommunal jord i budgetperioden, der bl.a. er opkøbt i 2024. Køb & salg, herunder strategisk arealudvikling giver samlet set en nettoindtægt i 2025-2028 på 448 mio. kr. eller gennemsnitligt årligt 112 mio. kr.

KL har udmeldt en vejledende ramme for bruttoanlæg for Esbjerg Kommune på 400 mio. kr. for budget

2025. I budgettet for 2025 udgør kommunens bruttoanlæg 390 mio. kr., hvilket gør at den vejledende bruttoanlægsramme i 2025 overholdes.

Der er vedtaget en generel anlægsforskydning på 147 mio. kr. som skydes fra 2025 til efter 2028. Direktionen arbejder videre med hvilke projekter der forskydes. Esbjerg Kommune overholder samlet set statens udmeldte ramme for service og anlæg.

2.2.1 Skattefinansierede områder

Der er afsat rådighedsbeløb til en række skattefinansierede investeringer inden for hvert politikområde

Tabel 3: Skattefinansierede anlæg inkl. jordforsyning, opdelt på politikområder

+ = udgifter / - = indtægter, mio. kr.	2025	2026	2026	2027
Køb & Salg – Arealudvikling	-219,2	-29,1	-119,1	-80,5
Byggeprojekter	34,0	0,0	0,0	0,0
Politisk organisation	10,0	20,0	20,0	25,0
Administration	7,8	4,4	4,5	25,0
Erhverv og turisme	0,0	0,0	0,0	0,0
Byfornyelse	29,6	36,2	22,6	19,0
Veje og grønne områder	181,4	199,6	159,6	28,3
Esbjerg Lufthavn	0,0	0,0	0,0	0,0
Byggeri, vedligehold og energi	24,4	18,7	18,4	15,2
Miljø	4,0	18,5	-9,6	14,0
Voksen	14,0	17,0	0,0	0,0
Familie	9,5	0,0	0,0	0,0
Skole	41,0	15,6	45,0	45,0
Børn og Dagtilbud	57,1	21,0	0,0	0,0
Fritid	8,1	1,2	1,2	1,2
Kultur	6,3	0,0	0,0	8,0
Omsorg og Pleje	24,5	19,5	3,5	0,0
Kommunal boligforsyning	12,4	-4,7	0,5	0,5
Udskydelse af anlæg	-147,3	0,0	0,0	0,0
Kommunal grundkapital, ældreboliger	0,7	1,2	0,0	0,0
I alt	98,4	339,2	146,6	100,7

2.2.2 Køb og salg af jord og ejendomme samt byggemodning

Der budgetteres med følgende byggemodning, køb og salg af jord samt salg af ejendomme:

Tabel 4: Køb og salg af jord og ejendomme samt byggemodning

+ = udgifter / - = indtægter, mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Salg af jord	-263,4	-75,3	-163,0	-120,7
Køb af jord og byggemodning	152,0	119,7	91,1	67,2
I alt	-111,4	44,4	-71,9	-53,5

2.2.3 Forbrugerfinansierede områder

Tabel 5 viser budgetterede investeringer i kommende ældreboliger. Det bemærkes, at dette er kommunens bruttoudgift, og heraf lånefinansieres en stor del af udgiften

Tabel 5: Investeringer i ældreboliger

+ = udgifter / - = indtægter, mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Ældreboliger	6,0	10,7	0,0	0,0
I alt				

2.3 Finansiering

2.3.1 Generelle tilskud

Generelle tilskud består dels af et statstilskud og dels af en udligningsordning. Staten sørger via statstilskuddet for, at kommunerne har et økonomisk fundament for deres opgavevaretagelse.

I 2025 modtager Esbjerg Kommune 2.472 mio. kr. i tilskud og udligning.

Statstilskuddet reguleres hvert år i forbindelse med økonomaftalen mellem KL og Regeringen således, at statstilskuddet øges, når kommunernes udgifter stiger fx som følge af ny lovgivning og reduceres, når kommunernes indtægter stiger fx som følge af øgede skatteindtægter. Statstilskuddet fordeles efter befolkningstal.

2.3.2 Indkomstskat

Esbjerg Kommunes skatteprocent hæves med 0,3 pct-point til 26,1 pct. Provenuet af skattestigningen er gennemsnitligt 70 mio. kr. årligt, som gør det muligt at understøtte fastholdelse og investeringer i kommunens velfærdsområder frem for at gennemføre yderligere besparelser på velfærden.

Det er dog usikkert, om kommunen får fuld effekt af skattestigningen fra 2025 eller først fra 2029. Det afhænger af, hvordan andre kommuner lægger skatteniveauet. Ifølge økonomaftalen mellem regeringen og KL må den samlede skatteudskrivning i hele landet ikke stige, så hvis Esbjerg og andre kommuner hæver skatten, skal andre sænke den tilsvarende.

Kommunen kan blive sanktioneret fra statens side med 75% af provenuet i 2025, 50% i år 2026 og 2027, 25% i 2028 og ingen sanktion fra 2029.

Det er forudsat, at kommunen bliver sanktioneret fuldt ud.

Indkomstskat blev ved 1. behandlingen af budget 2025-28 budgetteret med statsgaranti af udskrivningsgrundlaget i 2025 og en beregnet skattegaranti i overslagsårene ud fra KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget i de kommende år.

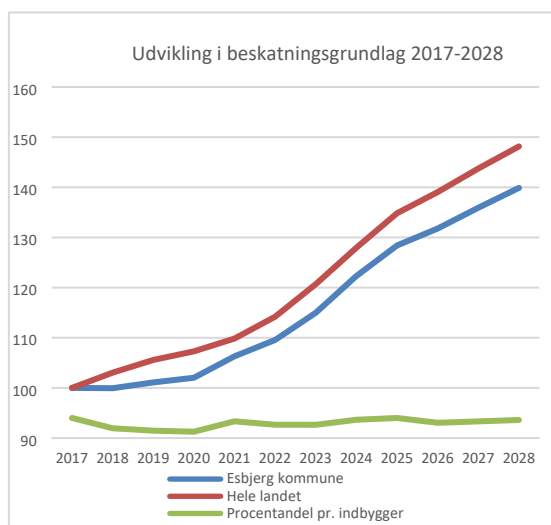
Byrådet har ved 2. behandlingen af budget 2025-28 valgt selvbudgettering på udskrivningsgrundlaget, og under de nuværende forudsætninger vil der være en nettogevinst på 43 mio. kr. ved at vælge selvbudgettering af udskrivningsgrundlaget i 2025 frem for statsgaranti, forudsat at Esbjerg Kommune som den eneste kommune vælger selvbudgettering.

Det endelige resultat af valget afhænger bl.a. af hvor mange kommuner der vælger selvbudgettering, samt hvordan indkomstudviklingen og indbyggertallet udvikler sig i hele landet og Esbjerg Kommune i 2025. Det er ikke realistisk, at Esbjerg Kommune som eneste vælger selvbudgettering, og der er derfor indarbejdet en nettogevinst på 0 kr. i budgettet.

Beregningen for 2025-28 er gennemført med KL's skøn for udvikling i udskrivningsgrundlaget for 2023 og efterfølgende år. I 2025 er der budgetteret med, at Esbjerg Kommune opkræver skatter for 6.864 mio. kr.

Esbjerg Kommune har gennem de senere år haft stagnerende/faldende befolkningstilvækst, og det har bl.a. medført at andelen af landets 20-65-årige er faldende i kommunen. Det har medført, at væksten i udskrivningsgrundlaget i Esbjerg Kommune ikke kan matche den landsgennemsnitlige udvikling jfr. nedenstående graf.

Graf 1: Udvikling i beskatningsgrundlag 2017-28

Der er budgetteret med en indkomstskatteprocent med 26,1, hvilket er en forhøjelse med 0,3 pct. point.

Tabel 6: Oversigt over budgetterede skatter

mio. kr. i løbende priser	2025	2026	2027	2028
Indkomstskat	-6.295,1	-6.592,7	-6.981,0	-7.013,7
Det skrå skatteloft	15,3	15,6	15,8	16,1
Grundskyld	-421,8	-411,1	-417,5	-426,9
Dækningsafgift af offentlige ejendomme	-7,9	-8,6	-8,7	-8,8
Øvrige skatter	-25,2	-24,0	-24,1	-24,2
Selskabsskat	-129,2	-159,2	-165,0	-160,1
I alt	-6.864,0	-7.180,0	-7.580,4	-7.617,6

Byrådet valgte ved budgetvedtagelsen i 2023 selvbudgettering for indkomstskatterne i 2024, og aktuel forventes der en gevinst herved i forbindelse med efterreguleringen i 2027 på netto 35 mio. kr. Indkomstskatteprovenuet i 2027 er øget med 173 mio. kr., men tilsvarende er statstilskuddet nedsat med dette beløb, da den beregnede gevinst for 2024 er meget usikker.

De kommunale skatteprocenter og kirkeskatteprocenten fremgår af følgende tabel.

Tabel 7: Skatteprocenter og grundskyldspromille

%/ ‰	2024	2025	2026	2027	2028
Kommuneskatteprocent	25,8	26,1	26,1	26,1	26,1
Grundskyldspromille, øvrige ejendomme	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9
Grundskyldspromille, produktionsjord	7,2	7,2	7,2	7,2	7,2
Kirkeskatteprocent	0,81	0,81	0,81	0,81	0,81

2.3.3 Grundskyld og dækningsafgift

Grundskylden er efter de nye vurderinger fastsat ved lov. På baggrund af de nye vurderinger og den lovbestemte grundskyldspromille, har SKAT meddelt kommunerne et forventet provenu af grundskyld for årene 2025-2028.

Da der hersker en vis usikkerhed om de nye vurderinger, og da der kan forventes efterfølgende reguleringer af indtægtsgrundlaget, er der for årene 2025-2028 reserveret godt 10 mio. kr. årligt til imødegåelse heraf.

2.3.4 Selskabsskat

Selskabsskatten afregnes tre år bagud, så provenuet fra selskabsskat for indkomståret 2022 afregnes i 2025. Derfor er provenuet for kommunernes andel af selskabsskatten i 2025-28 baseret på tal for selskabsskatten i 2022 og statens skøn over vækst i selskabsindkomst i 2023-2025.

I 2025 udgør selskabsskat ca. 129 mio. kr.

Selskabsskatterne for 2022 afregnes endeligt i 2025, og på landsplan har der været en stigning heri på ca. 0,6 mia. kr. i forhold til budget 2024. Esbjerg Kommunes andel af selskabsskatter ligger erfaringsmæssigt under vores forholdsmæssige andel af befolkningstallet, og derfor er det "normalt" til gunst for kommunen, når selskabsskatterne øges.

Esbjergs andel af afregningen for 2022 som afregnes i 2025 udgør 0,99 pct. og er faldet fra 1,17 pct. for afregningen for 2021 som bliver foretaget her i 2024. Afregningen fra selskabsskatter og indregningen i balancetilskuddet påvirker bloktilskuddet.

Esbjerg Kommune bruger KL's skøn til at vurdere selskabsskatten for overslagsårene, og indregner et forholdsmæssigt provenu heraf i forhold til kommunens forholdsmæssige andele heraf over de seneste 5 år.

Der foretages en mellemkommunal udgligning af selskabsskatterne med 50 % af forskellen i forhold til landets gennemsnitlige selskabsskat.

2.3.5 Kirkeskat

I budgettet er kirkeskatteprocenten fastsat til 0,81 i alle årene. Kirkekassernes samlede indtægter og udgifter registreres på en mellemregningskonto, som afregnes med kommunen, så der ved budgetårenes udgang henstår en mellemregning på nul kroner mellem kirkekasserne og kommunen.

Når kommunen vælger selvbudgettering for 2025 gælder valget ligeledes for kirkeskatterne. I 2028 vil kirkeskatterne blive efterreguleret i forhold til det faktiske udskrivningsgrundlag og antallet af medlemmer i folkekirken.

2.3.6 Kassebeholdning

En kommunes budget skal balancere i det enkelte budgetår. Når udgifterne og indtægterne i øvrigt er på plads, vurderes i hvor høj grad lånemulighederne skal benyttes og/eller hvor meget der skal finansieres via kassebeholdningen.

Tabel 8: Budgetteret kasseforbrug/-henlæggelse og kassebeholdning ultimo året

	<i>mio. kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Primo beholdning		266,7	248,5	100,8	106,1
Budgetteret kasseforbrug (- = forbrug)		-18,2	-147,6	5,2	27,9
Kassebeholdning		248,5	100,8	106,1	134,0

Kassebeholdningen forventes at udgøre 267 mio. kr. pr. 1. januar 2025, og i perioden 2025-28 budgetteres med et træk på kassebeholdningen på 133 mio. kr. Ultimo 2028 er kassebeholdning budgetlagt til 134 mio. kr.

2.3.7 Lånoptagelse, afdrag og langfristet gæld

Indenrigsministeriets lånebekendtgørelse giver mulighed for at optage lån til finansiering af bl.a. følgende investeringer:

- Affald og renovation
- Byfornyelse
- Energi- og elbesparende foranstaltninger
- Forbedring af kommunale beboelsejendomme
- I særlige tilfælde opkøb af jord til boligformål
- Kommunale Lystbådehavne, Esbjerg Strand
- Kommunale Selvstyrehavne
- Ældreboliger
- Eventuelle lånepuljer

Indenrigs- og Sundhedsministeriet har givet kommunen tilsagn om lånedispensation på 14,0 mio. kr. for 2025 og 17,0 mio. kr. for 2026 til udvidelse af botilbudskapaciteten på socialområdet.

Der er i årets budget ikke indarbejdet eventuel lånoptagelse vedrørende den kommunale selvstyrehavn Esbjerg Havn. Lån til jordkøb skal indfries ved salg af jorden, og derfor indregnes der ikke lån hertil. Ved særlig store jordkøb vil der i forbindelse med den politiske behandling blive taget stilling til eventuel lånoptagelse.

Tabel 9: Budgetteret lånoptagelse

	<i>mio. kr.</i>	2025	2026	2027	2028
Skattefinansieret					
• Jordkøb / salg af jord som er lånefinansieret ved køb		-55,0	0,0	-15,0	-15,0
• Byfornyelse		33,9	28,7	21,4	18,1
• Forbedring af beboelsejendomme, lån til ejendomsskatter, energibesparende foranstaltninger m.v.		1,6	1,6	1,6	1,6
• Lånedispensation, udvidelse botilbudskapacitet		14,0	17,0	0,0	0,0
• Ældreboliger		4,3	10,5	0,0	0,0
I alt		-1,2	57,8	8,1	4,7

Kommunens samlede gæld udvikler sig herefter således over perioden:

Tabel 10: Udvikling i den samlede gæld

- = gæld, mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Primo året	-2.258,4	-2.113,3	-2.024,0	-1.892,9
Lånoptagelse	1,2	-57,8	-8,1	-4,7
Afdrag	143,9	147,1	139,2	137,8
Ultimo året	-2.113,3	-2.024,0	-1.892,9	-1.759,8

Kommunens skattefinansierede gæld og gæld til ældreboliger fremgår af følgende tabel:

Tabel 11: Udvikling i den skattefinansierede gæld og gæld til ældreboliger

- = gæld, mio. kr.	2025	2026	2027	2028
Skattefinansieret gæld	-1.544,4	-1.486,5	-1.398,6	-1.310,0
Gæld ældreboliger	-568,9	-537,5	-494,3	-449,8
Gæld i alt	-2.113,3	-2.024,0	-1.892,9	-1.759,8

Kommunens totale gæld er ultimo 2024 ca. 2,3 mia. kr. Over budgetperioden falder den til 1,8 mia. kr.

Den "reelle gæld", det vil sige den andel Esbjerg Kommune skal afdrage, falder over budgetperioden fra godt 1,5 mia. kr. til 1,3 mia. kr. Gæld til ældreboliger betales via huslejen og ydelsesstøtte fra staten.

2.3.8 Renter

Ved beregning af renteindtægter af de likvide aktiver er der taget udgangspunkt i en skønnet gennemsnitlig kassebeholdning i 2025 på 0,9 mia. kr.

I budgetoverslagsårene er der indregnet et gennemsnitligt fald på ca. 75-100 mio. kr. årligt. Den beregnede gennemsnitlige beholdning forrentes i hele budgetperioden med 3,5% p.a.

Ved beregning af renteudgifter på eksisterende variabelt forrentede lån er der indregnet en variabel rente på 3,5% i budgetperioden. Fastforrentede lån er budgetlagt i forhold til de enkelte lånedokumenter. Nye lån optages ultimo året og budgetlægges som 25-årige serielån og forrentes med en fast rente på 3,5% p.a.

3. Øvrige forudsætninger

3.1 Økonomaftalen for 2024

Aftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening om den kommunale økonomi er væsentlig del af udgangspunktet for kommunernes budgetlægning. Aftalen betyder i hovedtræk:

Aftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening om den kommunale økonomi er udgangspunktet for kommunernes budgetlægning. Aftalen betyder i hovedtræk:

- Serviceraffen løftes med 3,4 milliarder kroner herunder udgør kvalitetsløftet af ældreplejen 546 mio. kr., samtidig indeholder aftalen en besparelse på de kommunale og regionale udgifter til administration fra 2025 på 242 mio. kr.
- Kommunernes anlægsinvesteringer udgør 20,3 mia. kr.
- Midtvejsregulering af overførselsudgifterne for 2024 på 0,4 mia. kr.
- Nyt skøn for pris og lønudviklingen i 2024-2025 inkl. overførelser på 3,9 pct.
- Lånepulje på 200 mio. kr. på det ordinære anlægsområde
- Betinget bloktilskud på 3 mia. kr. i budget vedrørende overholdelse af driftsramme
- Betinget bloktilskud på 1 mia. kr. vedr. overholdelse af anlægsrammen i budgettet
- Tilskud til skattnedsættelse. Der er nedsat en ramme til nedsættelse af indkomstskatten med tilskud i 2025 på op til 200 mio. kr. Staten giver tilskud på provenutab på 75 pct. i 2025, 50 pct. i 2026 og 2027 og 25 pct. i 2028.
- Den løbende kommunale medfinansiering af sundhedsudgifterne er fastfrosset til afregningsniveauet i 2024

De direkte konsekvenser af økonomaftalen er indarbejdet i budgettet. KL's vurdering af overslagsårene er ligeledes indarbejdet.

Kommunerne har med Finanslovsforslaget for 2025 modtaget et yderligere finansieringstilskud på 1,8 mia. kr. samt en kompensation for tab på grundskyld på 0,7 mia. kr. Esbjerg Kommune modtager på denne baggrund yderligere 60,8 mio. kr. i finansieringstilskud for 2025.

3.2 Pris- og lønskøn

Byrådet har besluttet generelt at anvende KL's pris- og lønskøn i budgetlægningen.

Budgettet er fremskrevet med KL's skøn pris- og lønskøn pr. art fra juni måned 2024.

Tabel 12: Anvendte pris- og lønskøn, fra Kommunernes Landsforening:

Pct.	2025	2026	2027	2028
Lønninger	4,29	4,11	3,20	3,20
Priser	2,94	2,94	2,94	2,94
Løn og priser	4,10	3,60	3,10	3,10

Nye love og bekendtgørelse

De økonomiske konsekvenser af årets lov- og cirkulære-program er indarbejdet i budgettet. Dermed er der sammenhæng mellem budgettet og de reduktioner og forøgelse af bloktilskuddet som nye love og regler har givet anledning til.

3.3 Befolkningsprognose

Kommunen udarbejder årligt en befolkningsprognose, som indgår i budgetgrundlaget. Befolkningsprognosen bruges bl.a. til planlægning på de store sektorområder (dagtilbud, skole og ældre).

Prognosen blev godkendt af økonomiudvalget den 22. april 2024. Befolkningsprognosen for 2024-34 bygger på det aldersfordelte befolkningstal pr. 1. januar 2024, de historiske bevægelser i de seneste fem år samt kommunens byggemodningsplan.

Befolkningsudviklingen har indflydelse på både kommunens udgifter og indtægter. På udgiftssiden har det betydning for fx antallet af børnehavepladser, antal lærere, behov for skoleudbygning, antal sundhedsassistenter m.v. På indtægtssiden har det betydning for udviklingen i antallet af skatteydere.

Den gældende befolkningsprognose findes på kommunens hjemmeside:

<https://www.esbjerg.dk/om-kommunen/fakta-om-kommunen/befolkningen-i-tal/befolkningsprognose>

Befolkningsprognosen for 2024-34 bygger på det aldersfordelte befolkningstal pr. 1. januar 2024, samt de historiske bevægelser i de seneste fem år og kommunens byggemodningsplan.

Det faktiske befolkningstal var 1. januar 2024 115.423 personer. Befolkningstallet forventes ifølge prognosen at være stabilt i perioden 2024-34.

Budget fordelt på udvalg

Fordeling af kommunens driftsøkonomi	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Budget til 2. behandling (1000 kr.)		2025-priser		
Total	9.056.762	9.004.278	9.000.090	8.991.775
Rammebelagt total	6.289.348	6.240.285	6.245.541	6.249.081
Ikke rammebelagt total	2.791.306	2.760.108	2.770.034	2.760.129
Hvile i sig selv	-23.692	-16.116	-15.485	-17.435
Økonomiudvalget - rammebelagt	1.82.540	1.68.458	1.174.324	1.195.993
Økonomiudvalget - ikke-rammebelagt	5.766	5.776	5.666	5.666
Køb & Salg - Arealudvikling	7.488	7.290	6.406	5.423
- Rammebelagt	6.878	6.671	5.896	4.913
- Ikke rammebelagt	610	619	510	510
Brand og redning	42.389	43.680	44.475	43.680
- Rammebelagt	42.389	43.680	44.475	43.680
Politisk organisation	2.1104	20.499	20.499	20.499
- Rammebelagt	2.1104	20.499	20.499	20.499
Administration	1064.072	1063.946	1082.131	1105.715
- Rammebelagt	1058.915	1058.790	1076.974	1100.559
- Ikke rammebelagt	5.157	5.157	5.157	5.157
Erhverv og turisme	53.253	38.818	26.479	26.342
- Rammebelagt	53.253	38.818	26.479	26.342
Plan & Byudviklingsudvalget - rammebelagt	261931	252.062	244.498	244.155
Plan & Byudviklingsudvalget - ikke rammebelagt				
Byformyelse	1776	1756	1739	1730
- Rammebelagt	1776	1756	1739	1730
Veje og grønne områder	140.680	137.700	137.473	136.458
- Rammebelagt	140.680	137.700	137.473	136.458
Vinterforanstaltning	13.969	13.899	13.830	13.760
- Rammebelagt	13.969	13.899	13.830	13.760
Esbjerg Lufthavn	12.735	5.935	-13.116	-566
- Rammebelagt	12.735	5.935	-13.116	-566
Kollektiv trafik	92.772	92.772	92.772	92.772
- Rammebelagt	92.772	92.772	92.772	92.772
Klima & Miljøudvalget - rammebelagt	67.931	66.778	70.754	65.405
Klima & Miljøudvalget - hvile-i-sig-selv	-23.692	-16.116	-15.485	-17.435
Byggeri, vedligehold og energi	45.671	45.538	45.280	45.301
- Rammebelagt	45.671	45.538	45.280	45.301
Miljø	22.260	21.240	25.474	20.104
- Rammebelagt	22.260	21.240	25.474	20.104
Affald	-23.692	-16.116	-15.485	-17.435
- Hvile i sig selv	-23.692	-16.116	-15.485	-17.435
Social & Arbejdsmarkedsudvalget - rammebelagt	1.844.115	1.165.215	1.159.988	1.154.361
Social & Arbejdsmarkedsudvalget - ikke-rammebelagt	2.244.110	2.233.548	2.223.583	2.213.679
Sociale ydelser	1054.506	1044.423	1034.389	1024.417
- Rammebelagt	13.438	13.370	13.302	13.234
- Ikke rammebelagt	1041067	1031052	1021087	1011183
Voksen	611473	607.343	604.226	601.203
- Rammebelagt	688.941	685.213	682.096	679.072
- Ikke rammebelagt	-77.467	-77.870	-77.870	-77.870
Arbejdsmarked	1345.382	1344.976	1344.715	1344.453
- Rammebelagt	33.283	33.021	32.760	32.498
- Ikke rammebelagt	1312.099	1311.955	1311.955	1311.955
Familie	417.164	402.021	400.241	397.967
- Rammebelagt	448.754	433.611	431.831	429.557
- Ikke rammebelagt	-31.590	-31.590	-31.590	-31.590
Børn & Skoleudvalget - rammebelagt	1880.518	1857.537	1844.195	1829.057
Børn & Skoleudvalget - ikke-rammebelagt	8.592	8.592	8.592	8.592
Skole	1209.759	1.195.362	1.186.470	1.178.291
- Rammebelagt	1201.167	1.186.770	1.177.878	1.169.699
- Ikke rammebelagt	8.592	8.592	8.592	8.592
Børn og dagtilbud	63.1988	623.404	618.954	611.995
- Rammebelagt	63.1988	623.404	618.954	611.995
Pædagogik	47.364	47.364	47.364	47.364
- Rammebelagt	47.364	47.364	47.364	47.364
Kultur & Fritidsudvalget - rammebelagt	231531	228.392	231.127	219.608
Kultur & Fritidsudvalget - ikke-rammebelagt	1605	1605	1605	1605
Fritid	83.010	80.920	80.527	80.124
- Rammebelagt	81405	79.315	78.922	78.519
- Ikke rammebelagt	1605	1605	1605	1605
Kultur	150.125	149.077	152.204	141.089
- Rammebelagt	150.125	149.077	152.204	141.089
Sundhed & Omsorgsudvalget - rammebelagt	1480.281	1501.844	1520.655	1540.503
Sundhed & Omsorgsudvalget - ikke-rammebelagt	531234	530.588	530.588	530.588
Omsorg og pleje	1383.472	1405.052	1424.848	1445.159
- Rammebelagt	1392.593	1414.819	1434.615	1454.926
- Ikke rammebelagt	-9.121	-9.767	-9.767	-9.767
Sundhed og kommunal	678.018	677.354	676.370	675.906
- Rammebelagt	89.169	88.505	87.521	87.057
- Ikke rammebelagt	588.849	588.849	588.849	588.849
Kommunal boligforsyning	-49.974	-49.974	-49.974	-49.974
- Rammebelagt	-1480	-1480	-1480	-1480
- Ikke rammebelagt	-48.495	-48.495	-48.495	-48.495